

Rezumatul tezei de abilitare

La filiation des cultures. Enjeux esthétiques et moraux

Filiații Culturale. Mize estetice și morale

Teza de abilitare, intitulată *Filiations culturelles. Enjeux esthétiques et moraux/ Filiații culturale. Mize estetice și morale*, propune o perspectivă de ansamblu asupra realizărilor noastre științifice și profesionale, precum și o prezentare succintă a direcțiilor de cercetare viitoare. O atenție deosebită este acordată acelor aspecte ale cercetării anterioare, care sunt în măsură să justifice interesele științifice actuale. Vocația interdisciplinară a studiilor medievale a determinat extinderea preocupărilor noastre din sfera istoriei literaturii medievale franceze către literatura comparată, istoria limbii, traductologie și istoria religiilor.

Prima parte a tezei de abilitare reprezintă o sinteză a cercetării noastre științifice în domeniul studiilor medievale, publicate după obținerea titlului de doctor la Universitatea din Poitiers în 2006. Din dorința de a asigura o unitate tematică și metodologică cercetării noastre, am ales să prezentăm rezultatele obținute în mai multe subcapitole, menite să ilustreze mizele ascunse ale filiațiilor culturale.

Textul medieval nu este, așadar, o creație *ex nihilo*, ci o adevărată lucrare de rescriere, care reia și perpetuează, din rațiuni estetice, morale și culturale, elementele tradiției. Respectul pe care autorii Evului Mediu îl manifestă față de *Auctoritas* și de trecut, ne îndeamnă să credem că aceștia prețuiesc ideea de continuitate a cunoașterii și a culturii. «Nasul Autorității este însă de ceară, iar el poate fi răsucit în toate direcțiile»¹, ne amintește Alain de Lille. Chiar dacă Autoritatea cântărește greu, acest lucru nu îi împiedică pe scriitori să adopte și o atitudine ludică la adresa sa. Să fie oare admirația față de tradiție o mască menită să disimuleze aspirația lor secretă spre independență ?

Din dorința de a descoperi realitatea care se ascunde în spatele actului artistic al autorilor/ traducătorilor medievali s-a născut proiectul de cercetare doctorală, început, în anul 2003, la Centrul de Studii Superioare de Civilizație Medievală al Universității din Poitiers, în co-tutelă cu Universitatea «Al. I. Cuza» din Iași (*Transparence et ambiguïté de la «semblance» : interpréter et traduire les figures du déguisement au Moyen Age*). După susținerea tezei de doctorat, am continuat cercetarea în domeniul istoriei traducerii, după cum o demonstrează numeroasele comunicări și articole publicate la edituri de prestigiu din țară și

¹ Alanus de Insulis, *De fide catholica*, I 30, PL CCX (1855), col. 333.

din străinătate, precum Classiques Garnier, Artois Presses Université, Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, Universidade Aberta Lisabona.

În anul 2011, am câștigat, prin competiție națională, un proiect de cercetare postdoctorală de doi ani, finanțat de Academia Română, prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane (POSDRU/89/1.5/S/59758). Subiectul de cercetare propus, *Mistificatorul și avatarurile sale. Contribuția literaturii române vechi la definirea unui mit universal* nu ne era străin, pentru că abordasem deja tema vicleniei și a deghizării, fără a realiza însă un studiu aprofundat al mistificatorului. Dincolo de dificultățile inerente, pe care un filolog, specializat în studii medievale occidentale, prea puțin familiarizat cu literatura română veche și studiile sud-est europene le poate întâmpina, acest proiect de cercetare s-a dovedit a fi unul de o complexitate deosebită, după cum a subliniat și comisia de evaluare, care a evidențiat noutatea și dificultatea temei alese.

Studiile teatrale au reprezentat o altă direcție privilegiată în activitatea noastră științifică și didactică. În anul 2010, am susținut, în calitate de profesor invitat la Universitatea Bordeaux 3, o serie de prelegeri pe tema teatrului medieval. Această experiență didactică, precum și colaborarea cu studenții de la Facultatea de Arte ne-au determinat să începem redactarea unei cărți menite să prezinte evoluția teatrului francez din anul 1000 până în epoca clasică.

Din dorința de a ne perfecționa din punct de vedere profesional și datorită studiilor postuniversitare urmate (Masterul de Studii francofone și cel de Studii europene din cadrul Universității „Al. I. Cuza” din Iași), am putut explora noi direcții de cercetare, precum literatura francofonă, varietățile limbii franceze în lume sau răspunsul francez la hegemonia limbii engleze, după cum o dovedesc cursurile nou create sau numeroasele studii publicate pe aceste teme.

În sprijinul activității noastre didactice, pe lângă caracterul variat al cursurilor predate în cei 16 ani de carieră (Literatura franceză a Evului Mediu și a Renașterii, Literatura franceză clasică, Istoria limbii franceze, Civilizație franceză, Teoria și practica traducerii, Introducere în interpretariat, Didactica limbii franceze), am elaborat și publicat o serie de manuale în domeniul FOS (*Méthode de français scientifique et technique*) și al didacticii limbilor străine (*Français – Anglais. Guide de pratique pédagogique*).

Misiunile de predare în calitate de profesor invitat la Universitatea « Al. I Cuza » Iași (2007), la Universitatea « Michel de Montaigne » Bordeaux 3 (2010) sau la Universitatea din Poitiers (2015), afilierea la asociații științifice și profesionale (3 internaționale, 4 naționale), organizarea și participarea la un număr mare de manifestări științifice, recenziile și citările lucrărilor proprii evidențiază vizibilitatea și recunoașterea activității noastre.

În anul 2004, am pus bazele grupului de cercetare *Espace(s) de la fiction* (Universitatea « Vasile Alecsandri » din Bacău), organizând numeroase colocvii și dezbateri avînd drept tematică modalitățile de transfigurare a realității prin ficțiune. Din anul 2016 suntem membru în comitetul director al *Centrului Iconographè de studii în filologie, iconografie medievală și receptarea Evului Mediu* din cadrul Universității București. Colaborarea cu aceste echipe de cercetători consolidează activitatea noastră profesională, evidențiind în același timp capacitatea noastră de a coordona proiecte și grupuri de cercetare. În anul 2008, am creat, împreună cu alți colegi, revista *Interstudia* (CNCS C) care studiază formele discursive contemporane. În prezent, revista este indexată în baze de date internaționale prestigioase precum EBSCO, CEEOL, Index Copernicus, Fabula, etc.

Principalele direcții științifice viitoare sunt prezentate în partea a doua a tezei de abilitare. Una dintre acestea vizează întrepătrunderea tradițiilor culturale care organizează « materia » textelor medievale. Suntem de părere că o atenție specială ar trebui acordată « materiei » orientale, care reprezintă o adevărată sursă subterană, niciodată pe deplin asumată de către autorii medievali. Preocupările noastre cele mai noi și complexe vizează funcțiile și reprezentările sfetnicului în literatura medievală narativă a secolelor XIV - XV (domeniul francez - englez).

Standardele de excelență academică și profesională pe care ni le-am fixat orientează dezvoltarea viitoare a carierei noastre universitare. Îmbunătățirea calității programelor de formare, creșterea relevanței lucrărilor noastre științifice, abordarea unor direcții de cercetare novatoare, coordonarea activității de cercetare a studenților de la licență, masterat și doctorat sunt principalele obiective pe care ne propunem să le îndeplinim.